

Nr 74 Seglingsbo rote

av Bengt Antonsson 2013-01-22

Roten

Nr 74 Seglingsbo rote i Västerås kompani bestod 1844 av skattegårdar i Seglingbo om 6 öresland under Seglingsbergs Bruk, tre skattegårdar i Gammelby under Wirsbo om vardera 1 ½ öresland och tre skattegårdar i Ulfsbomuren om tillsammans 2 öresland, totalt 12 ½ öresland.

I början av 1700-talet anhöll roten hos Kungen om att slippa rekrytera ny soldat efter rotens soldat som skulle bli korpral och flyttas till annan rote. Roten ber i stället få den soldat som flyttas från korpralens nya rote. Roten skulle härigenom slippa dyrbar kostnad att leja ny soldat.

1857 var roten vacant, de tre landbönderna i Gammelby betalade vardera 12.43.6 rdr till Seglingsbergs Bruk.

Kompaniet

Västerås, tidigare Majorens kompani, var Västmanlands Regementes 5:e kompani. 1856 var kompaniets samlingsplats vid kaptensbostället Fågelsjö i Svedvi, tidigare Strömsholms kompanis kaptensboställe, där 2:dre majoren vid regementet nu bodde. Kompaniets befäl hade kaptensboställe i Öster Jädra i Dingtuna, fanjunkarboställe i Frösvi i Kolbäck, sergeantboställe i Klemetsbo i Sura och furir/sergeantboställe i Finnsta i Skerike.

Torpet

Soldattorpen var löneförmåner för soldater i det ständiga knektehållet, som fanns i Sverige från 1682 till 1901. Det innebar att staten inte drev in skatt för att bekosta soldater och befriade bönder från utskrivningar av soldater. Bönderna indelades i rotar som svarade för en soldat. Staten reglerade inte fördelningen av kostnader mellan gårdarnas ägare och rotebönderna, rotens kostnader kom att variera starkt från tid till annan. Kostnaderna varierade också av andra skäl som hur ofta soldat rekryterades, av hälsoskäl eller om soldaten var med regementet i krig och där sårades eller stupade.

1844/1845 byggde roteintressenterna i Seglingsbo rote ny stugubyggnad om 2 rum och liten förstuga, utvändigt 13 alnar lång och 9 alnar bred under tegeltak och ny ladugårdsbyggnad, så liten som möjligt. Material till stugubyggnaden 80 byggnadstimmer, 23 alnar långa, 7" i lilländan, 30 plank, 50 bräder, 50 läkter. Till ladugården 35 byggnadstimmer, 15 alnar långa och 12 ½ bräder.

Soldater

Soldaten rekryterades av roten som betalade städsel (rekryteringskostnad). Gissningsvis motsvarade rekryteringskostnaden årskostnaden för omkring 5 år. Soldaten tjänstgjorde i fredstid omkring en månad om året. Soldaterna fick kontantlön (kronolega, 1822 var den 33 rdr) och uniformer av staten samt kontantlön och löneförmåner av roten i form av bostad och hemkall, spannmål och kreatursfoder. Han tjänstgjorde i fredstid omkring en månad om året. Lönerna var satta så att soldaterna förväntades bidra till sin försörjning genom arbete åt andra när tjänsten så tillät.

Efter 20 – 30 års tjänst kunde soldaten få pension genom gratial från staten genom någon krigsmanshuskassa och från roten genom avskedsfördelar enligt soldatkontrakten.

Hällberg, Johan, förut kallad Johansson.
Antagen 1709?

Hällberg, Erik, född i Ramnäs 16920923, död 17620610.
Gift med Anna Matsdotter, född 1687.

Hällberg, Erik, förut kallad Andersson, född i Ramnäs 17360414, död 17881219.
Gift med Kerstin Andersdotter, född 1729.

Hällberg, Jan, förut kallad Jansson, född i Ramnäs 17730120.
Antagen 1789, Avsked 1822. 33 tjänsteår.
Gift med Stina Lindman, född i Ramnäs 17660603.
Barn Maja Greta, född 1803

Han sändes efter antagandet genast till Finland och deltog i 1789 och 1790 års fältslag. Senare följde han regementet i kriget mot Napoleon och blev tillfångatagen 1807 och kunde inte delta i striderna i Finland 1808/1809. Han var med regementet i kriget mot Napoleon 1813 och erövringen av Norge 1914.

Hällberg, Anders Petter, dräng, förut kallad Lindgren, född 18000717 i Irsta, död 18701103.
Antagen 1822. Korpral.
Gift med Johanna Jacobsdotter, född i Hubbo 1793.
Barn Per Ulric, född 1818 Tillberga
 Johanna Caisa född 1820 Kärrobo
 Anna Caijsa född 1823 Ramnäs

Kontrakt den 22 oktober 1822: Lön och hemkall enligt vad Kungl Majts nådiga förordning av den 4 oktober 1813 stadgar. Tre kvarnresor. Städsl en fullgod ko, två fullgoda tackor och en om våren pålagd gris, en uniform. Avskedsfördel efter 15 år, en stuga med kammare för soldaten och hans hustru att till dess död begagna.

Hällberg, Klas, förut kallad Persson, född 1809?

Hällberg, Erik, förut kallad Persson, född i Ramnäs 180810.

Hällberg, Jan, förut kallad Jansson, född 1810?

Hällberg, Jan, förut kallad Larsson.
Gift med Christina Persdotter.

Hällberg, Johan, förut kallad Jansson.

Källor

Otryckta källor

Abrahamsson, Uno (1988). *De indelta soldaterna nr 71 Sörbom och nr 72 Norling i Ramnäs socken, Västmanlands län* (examensarbete vid Högskolan i Örebro, i Wirsbo historiska arkiv)

Centrala Soldatregistret, Axvall

Wirsbo Bruks arkiv, Avräkningsböcker och ämnesordnade handlingar, främst protokoll

Tryckta källor

Antonsson, Bengt (2009). *Brukskamrerns Wirsbo*

Antonsson, Bengt och Ling, Hans (2012). *Wirsbo bruks kolförsörjning från befälsboställen och soldattorp vid Bergs och Västerås kompanier vid Västmanlands regemente*. Föreningen Bergslagsarkivs årsbok 2011-2012, Bergslagshistoria

Grill, Claes (1858). *Statistiskt Sammandrag af Svenska indelningsverket*